

Midt-Telemark kommune

Høring – Forslag til kriterier for kommunale veger

Frist 07.09.2026

Høring – Forslag til kriterier for kommunale veger

Høringsfrist: **07.09.2026**

Om høringen

PTN-utvalget har vedtatt å legge forslag til kriterier for hvilke veger som skal være kommunale ut på offentlig høring.

Høringen gjelder kriteriene som skal brukes ved vurdering av hvilke veger kommunen skal ha ansvar for. Formålet er å få innspill til de foreslåtte kriteriene før saken behandles på nytt i PTN-utvalget og senere i kommunestyret.

Vi ønsker særlig innspill på om kriteriene er forståelige, rettferdige og egnet til å avklare hvilke veger kommunen bør ha ansvar for.

Dette er første fase i arbeidet med privatisering av veger. Det er viktig å merke seg at høringen ikke gjelder konkrete veger. Ingen veger vil endre status som følge av denne saken. Vurdering av konkrete veger vil eventuelt skje i en senere fase og bli lagt fram som en egen politisk sak.

Høringsinnspill

Høringsfrist: **07.09.2026**

Innspill merkes: **2026/9534 – Kriterier for kommunale veger**

Innspill sendes til:

E-post: post@mt.kommune.no

eller

Midt-Telemark kommune

Postboks 83

3833 Bø i Telemark

Høringsdokumentene legges ut på biblioteket i Bø og på kommunhuset.

Sammendrag av saken

Saken gjelder fastsettelse av kriterier for hvilke veger som skal være kommunale. Det foreslås at kommunale veger skal kjennetegnes ved å ha en tydelig offentlig funksjon og dekke samfunnsmessige behov. Det foreslås følgende kriterier for hvilke veger som skal være kommunale:

- Samleveger i boligområder
- Sentrumsgater

Vi skaper fremtiden sammen

- Veger til næringsområder
- Veger til samfunnsnyttige bygg og anlegg
- Veger som inngår i kommunens hovednett for sykkel
- Gang- og sykkelveger

I tillegg foreslås supplerende bestemmelser for å sikre et sammenhengende og hensiktsmessig vegnett.

Saken omfatter ikke konkrete veger og medfører ingen endringer i vegstatus.

Arbeidet med privatisering av veger deles opp i to faser. Første fase (denne saken) vil være å fastsette kriteriene for hvilke veger som skal være kommunale. Andre fase vil omhandle vurdering av vegnettet opp mot de vedtatte kriteriene med forslag til privatisering av veger.

Bakgrunnen for saken er et politisk vedtak om gjennomgang av vegnettet med mål om kostnadsreduksjon, mer rettferdig fordeling av hvilke veger som skal være kommunale og økte ressurser per meter veg til drift og vedlikehold av kommunale veger.

Midt-Telemark kommune har et vesentlig større vegnett per innbygger enn sammenlignbare kommuner, samtidig som budsjettet per meter veg er lavere. Dette innebærer at ressursene til drift og vedlikehold blir spredt over et større omfang enn det som er hensiktsmessig.

Forslag til overordnet prinsipp

Som grunnlag for vurderingen av hvilke veger kommunen skal ha ansvar for, legges følgende overordnede prinsipp til grunn:

Kommunale veger skal ha en tydelig offentlig funksjon, dekke samfunnsmessige behov og inngå i et helhetlig transportsystem til nytte for samfunnet.

Prinsippet innebærer at kommunens vegansvar skal rettes mot veger som har betydning utover lokale og private behov, og som bidrar til å binde sammen vegnettet og ivareta viktige samfunnsfunksjoner. Veger som i hovedsak betjener et begrenset antall eiendommer eller lokale behov vil som hovedregel falle utenfor.

Det overordnede prinsippet danner grunnlaget for de konkrete kriteriene som er beskrevet i det følgende, og skal være styrende ved tolkning og bruk av kriteriene og ved vurdering av tvilstilfeller.

Forslag til kriterier for kommunale veger

Det er utarbeidet et sett med kriterier som skal legges til grunn for vurderingen av hvilke veger som skal være kommunale. Kriteriene konkretiserer det overordnede prinsippet og skal sikre at vurderingene skjer på et objektivt og rettferdig grunnlag. Videre skal de sikre at vurderingene er etterprøvbare og forutsigbare.

Veger som tilfredsstillers minst et kriterium skal være kommunale.

I flere av kriteriene er det tatt utgangspunkt i arealformål i kommuneplanens arealdel og gjeldende reguleringsplaner. For at en veg skal omfattes av kriteriene, må området ikke bare være avsatt til et bestemt formål, men også være tatt i bruk i tråd med dette. Områder som har tilsvarende bruk, men et annet arealformål, må vurderes særskilt.

Samleveger i boligområder

Samleveger er veger som har en transportfunksjon frem til eller innad i boligområder. Transportfunksjonen skal være tydelig større enn adkomstfunksjonen, og samleveger kjennetegnes normalt ved få eller ingen direkte avkjørslar. Boligområdene skal være avsatt til boligformål i kommuneplanens arealdel, detaljregulert til bolig og utgjøre større sammenhengende boligområder.

Sentrumsgater

Sentrumsgater er gater som inngår i et sammenhengende offentlig gatenett i sentrum og sikrer tilgjengelighet til funksjoner og aktiviteter i sentrumsområder. Sentrumsgater er avgrenset til sentrumsområdene i kommuneplanens arealdel.

Veger til næringsområder

Veger til næringsområder er veger som fungerer som hovedadkomst til områder med følgende arealformål i kommuneplanens arealdel:

- Næringsvirksomhet
- Kombinert bebyggelse og anleggsformål

Kriteriet avgrenses til å omfatte sammenhengende næringsområder av et visst omfang og med samfunnsmessig betydning.

Veger til samfunnsnyttige bygg og anlegg

Veger til samfunnsnyttige bygg og anlegg er veger som gir adkomst til funksjoner som ivaretar offentlige oppgaver eller allmenne interesser. Kriteriet omfatter bygg og anlegg med samfunnsmessig betydning som er tilgjengelige for allmennheten eller brukes av en større del av befolkningen.

Følgende arealformål i kommuneplanens arealdel omfattes av kriteriet:

- Grav- og urnelund
- Idrettsanlegg
- Offentlig og privat tjenesteyting
- Park

Hovednett for sykkel

Veger i hovednett for sykkel er veger som inngår i et sammenhengende nett for sykkeltransport, og som skal legge til rette for at sykkel kan brukes som et attraktivt og effektivt transportmiddel.

Hovednett for sykkel fastsettes gjennom «Temaplan for sykkel».

Gang- og sykkelveger

Gang- og sykkelveger er egne vegstrekninger for gående og syklende som sikrer fremkommelighet for myke trafikanter. Gang- og sykkelveger omfatter også der det er tillatt med begrenset kjøring til tilgrensende eiendommer.

Forslag til særskilte bestemmelser

Det er fastsatt særskilte bestemmelser som utfyller kriteriene og skal bidra til at det kommunale vegnettet samlet sett blir helhetlig og hensiktsmessig utformet.

Bestemmelsene skal ivareta hensyn knyttet til drift, vedlikehold og praktisk avgrensning av vegnettet, og forutsetter at kriteriene først er vurdert.

De særskilte bestemmelsene skal anvendes som et supplement til kriteriene, og ikke som selvstendige grunnlag for å definere kommunale veger. De skal benyttes der det er nødvendig for å justere avgrensningen av vegnettet eller håndtere forhold som ikke i tilstrekkelig grad fanges opp av kriteriene.

Eksisterende bygdeveger/grendeveger

Eksisterende kommunale bygdeveger og grendeveger i spredtbygde områder som ikke omfattes av øvrige kriterier, skal vurderes særskilt med hensyn til om hele, deler av eller ingen deler av vegen skal opprettholdes som kommunal. Ved vurderingen skal det legges vekt på vegens funksjon og bruk, herunder antall tilknyttede enheter langs vegen. Et nivå på rundt 10 boenheter per kilometer veg kan benyttes som veiledende utgangspunkt. I vurderingen kan det også tas hensyn til tilstøtende veger og samlet bruk i området. Det skal videre legges vekt på allmenn bruk og nytte, samt at vurderingen er i tråd med hvordan tilsvarende veger håndteres ellers i kommunen.

Bestemmelsen gjelder kun for eksisterende kommunale veger, og skal ikke legges til grunn for opptak av nye veger til kommunal drift.

Sammenhengende vegnett

Det kommunale vegnettet skal så langt som mulig utgjøre et sammenhengende og helhetlig nett. Ved fastsettelse av vegstatus kan det legges vekt på å unngå oppsplitting av sammenhengende vegstrekninger for å oppnå hensiktsmessige avgrensninger mellom kommunale og private veger.

Mindre avvik fra kriteriene kan gjøres i de tilfellene der dette gir et sammenhengende vegnett som er mer rasjonelt å drifte og vedlikeholde. Dette kan bety at deler av en veg beholdes eller tas ut av det kommunale vegnettet for å oppnå en samlet sett mer hensiktsmessig løsning.

Snumulighet

Kommunale veger skal som hovedregel ha tilfredsstillende snumulighet i enden for drift og vedlikehold, herunder vinterdrift. Snumulighet kan etableres gjennom snumulighet, vendehammer, vegkryss eller andre egnede løsninger. Avslutningen av kommunal veg vil

Vi skaper fremtiden sammen

normalt tilpasses eksisterende snumuligheter, noe som kan medføre at vegens lengde justeres noe i forhold til kriteriene.

Avvik fra kriteriene

Avvik fra kriteriene og øvrige bestemmelser kan gjøres i særskilte tilfeller. Dette er mulig der en samlet vurdering tilsier at vegen har en tydelig offentlig funksjon, betydning for transportsystemet eller dekker samfunnsmessige behov som ikke fanges opp av kriteriene, og hvor en streng anvendelse av kriteriene vil gi et åpenbart urimelig eller uhensiktsmessig resultat. Slike avvik skal begrunnes og dokumenteres.

Vedlegg og henvisninger

- Komplette saksfremlegg
- Skisser av samleveg
- Temaplan for sykkel
- For arealformål i kommuneplanens arealdel, se kommunekart.com. Slå på kartlag for «Kommuneplan» under «Arealplaner». Kommuneplanen kan også sees i PDF-format på midt-telemark.kommune.no

